

การศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี
A Study of The Participation in Educational Management of Community
Committees in Schools under Muang Uthai Thani Municipality

นางสาวศุจิรัตน์ จันทราบง

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 86 คน จาก 5 โรงเรียน คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี จาก 15 ชุมชน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 189 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร มีปัญหาอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 2.84$) รองลงมาเป็นปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ ($\bar{X} = 2.77$) และปัญหาด้านการมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีปัญหาอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.73$) ตามลำดับ

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม การจัดการศึกษา คณะกรรมการชุมชน

Abstract

The purpose of this research was to study the problems of participation of the community committees for management of education in the schools under Muang Uthai Thani Municipality.

The sample of this study included 189 participants comprising 86 school administrators and teachers from 5 schools under Muang Uthai Thani Municipality and the community committees' members in Muang Uthai Thani Municipality from 15 communities. The research

instrument was a 5-level rating scale questionnaire with the reliability coefficient of 0.99. The statistical analysis used the percentage (%), mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.).

The study found that the problems of participation of the community committees in educational management in the schools under Muang Uthai Thani Municipality were about the participation in administration ($\bar{X}$ = 2.84), the problems of participation in academic matters ($\bar{X}$ = 2.77), and the problems of participation in educational finance and budget ($\bar{X}$ = 2.73) respectively.

Keywords participation, educational management, community committees

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไข ปัญหาต่างๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ตลอดจน ช่วยวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่ จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การ พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการ เรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและ สังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 11) ช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม เป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ช่วยให้การดำรงชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2542 : 11)

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานอันสำคัญของการพัฒนาและ เป็นเครื่องชี้นำสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นที่กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้กับเด็ก ซึ่งประสบการณ์ที่เด็กควรได้รับมิใช่มีอยู่เฉพาะ ในโรงเรียนเท่านั้น ยังมีอยู่ในที่อื่นๆ ในชุมชนอีกมาก ชุมชนจึงมีส่วนในการให้ประสบการณ์ ที่เป็นรากฐาน ทางขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและเจตคติแก่เด็กโรงเรียนจึงต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนให้เข้า มามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ตรงตามความต้องการของชุมชนและเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน จัดดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชน โรงเรียนจึง ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับชุมชน ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนช่วยพัฒนากิจการร มของโรงเรียนด้วย (รัตนา กาญจนพันธุ์, 2546 : 107) แต่เนื่องจากที่ผ่านมาชุมชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาเท่าที่ควรผลกระทบของการขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้การศึกษาเป็นสิ่งที่แบ่ง แยกไปจากชุมชน จึงก่อให้เกิดปัญหาการไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน (เจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2544 : 267) ซึ่งโรงเรียนเองต้องสร้างความเข้าใจกับชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง (วิชัย ต้นศิริ, 2538 : 91) ชุมชนต้อง มีส่วนช่วยเหลืดูแลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมมากที่สุด โดยร่วมมือกันดูแล และส่งเสริม ให้โอกาสแก่เด็กทุกคน ได้รับการศึกษาตามความเหมาะสมของแต่ละคน (สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนา

ประสิทธิภาพในราชการ, 2543 : 84)

ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันสังคมอื่น การกระจายอำนาจการศึกษาสู่ท้องถิ่น โดยเน้นชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ ของแต่ละท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 6-7)

โรงเรียนถือเป็นหน่วยหนึ่งของชุมชน จะเห็นได้ว่าชุมชนมีความจำเป็นและมีความสำคัญที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของแต่ละชุมชน เพราะชุมชนรู้ถึงสภาพปัญหาอย่างแท้จริง โรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยศักยภาพและความร่วมมือของชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงเช่นกัน (บุญเสริม กิตินาม, 2549 : 1-2) โรงเรียนกับชุมชน จึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกันจนยากที่จะแยกออกจากกันได้ ชุมชนถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะคณะกรรมการชุมชน ในฐานะที่เป็นผู้นำและตัวแทนของชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาของบุตรหลานของคนในชุมชนโดยตรง เช่นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ร่วมจัดทำหลักสูตร และสนับสนุนกิจการการศึกษา รวมทั้งช่วยสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545 : 56-57) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ชุมชนย่อมมีบทบาทสำคัญต่อโรงเรียนในทุกๆ ด้าน ตลอดจนการนำแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีทักษะ ประสบการณ์ รวมทั้งมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง (วิวัฒน์ โพธิ์ศรี, 2549 : 19) เทศบาลเมืองอุทัยธานี เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่ จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะบุตรหลานของประชาชนในชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี ทั้ง 15 ชุมชน โดยมีโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 5 โรงเรียน ดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยม ศึกษาตอนต้น (สำนักงานเทศบาลเมืองอุทัยธานี, 2556 : 34-35)

ผลการประเมินภายนอก โดยผู้ประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จำนวน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ นั้นพบว่าคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลอยู่ในคุณภาพดีมาก 2 มาตรฐาน คุณภาพดี 10 มาตรฐาน ระดับพอใช้ 2 มาตรฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2556 : 39) โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 14 กล่าวถึงสถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ทำให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อพัฒนาให้มาตรฐานที่ 14 อยู่ในระดับดีมาก ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษา ทำให้สามารถแก้ไข ปัญหา บรรลุเป้าหมายและได้รับการยอมรับจากชุมชน ตลอดจน เป็นแนวทางในการ

บริหารงานในสถานศึกษาหรือเสนอแนะต่อผู้มีอำนาจในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางของหน่วยงาน
และนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลเมืองอุทัยธานี

ประโยชน์ของการศึกษา

ทราบถึงปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลเมืองอุทัยธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง
อุทัยธานี จำนวน 106 คน คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 133 คน รวมทั้งสิ้น
จำนวน 239 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารจากนักวิชาการหลายท่านซึ่งได้กล่าวถึง ความหมาย ความสำคัญ
ลักษณะ รูปแบบและแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น

จินตนา สัจจามันท์ (2547 : 50) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการ
ดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐ หรือองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา
ของชุมชน และได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามีความสำคัญ คือ

1. ช่วยให้ประชาชนยอมรับโครงการมากขึ้น เนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความ
ต้องการของประชาชน
2. ประชาชนมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น
3. การดำเนินงานของโครงการได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น
4. โครงการให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้น มีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนามากขึ้น
5. ช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

ลือชัย ศรีเงินยวง และผาสุก เอนกวานิช (2541 : 12-13) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน
อย่างแท้จริงจะต้องไม่หมายความว่าเพียงแต่ ดึงประชาชนเข้าร่วมโครงการตามที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนด รูปแบบและเป้าหมายของงาน แต่จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีสำนึก รับผิดชอบ และมีบทบาทอย่างเต็มที่

ตั้งแต่ค้นคิดปัญหา วางแผนปฏิบัติงาน ดูแล กำกับ ตลอดจนประเมินผล ติดตามงาน การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนอย่างแท้จริง และได้แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมไว้เป็น 4 ลักษณะ คือ

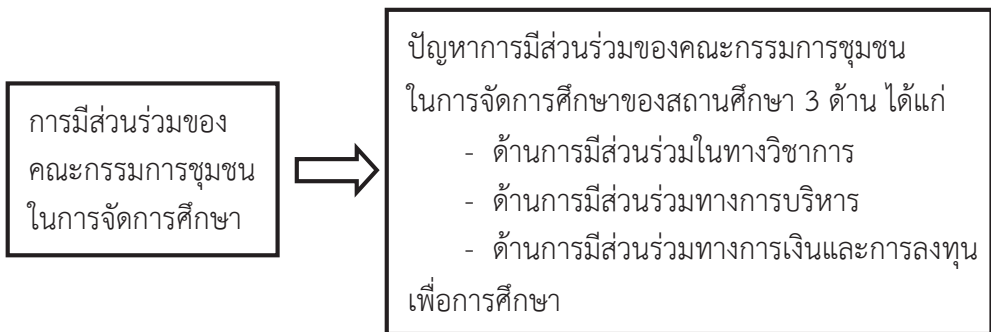
1. การมีส่วนร่วมบริจาคเงิน
2. มีส่วนร่วมเป็นสมาชิก
3. มีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. มีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำ

ดิเรก ฤกษ์ห่วย (2527 : 73) เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วม ซึ่งเรียกว่าขอบเขตของการมีส่วนร่วม
สำคัญ 6 แบบ คือ

1. การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของชุมชนหรือของกลุ่ม
2. การกำหนดแนวทางการดำเนินการให้บรรลุในการแก้ปัญหา
3. การระดมทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชน
4. การปฏิบัติตามแนวที่กำหนดไว้
5. การควบคุม ติดตาม ประเมินผล
6. การจัดสรรประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างยุติธรรม

กมล สุประเสริฐ (2544 : 74) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Description Research) เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 106 คน คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 133 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 239 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 86 คน คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 103 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 189 คน

ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามระดับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษา โดยเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี เกี่ยวกับกระบวนการที่คณะกรรมการชุมชน เข้าไปมีส่วนร่วมตามขอบข่ายภารกิจของชุมชนในการจัดการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้ดำเนินการ เป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ ให้ครอบคลุมเนื้อหา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ขอบข่ายภารกิจของชุมชนในการจัดการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา

3. กำหนดนิยามตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อกำหนดคำถาม
4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
5. ผู้ศึกษา ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ขอให้ออกหนังสือ ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน (ด้านระเบียบวิธีวิจัย ด้านภาษา และด้านเนื้อหา) ประกอบด้วย

5.1 อาจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

5.2 อาจารย์ ดร.พนสรณ์ โพธิพิทักษ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

5.3 นายบัญชา เสมากุล ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองอุทัยธานี

และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบมาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถาม แต่ละข้อกับเนื้อหาตามขอบเขตของการวิจัยที่กำหนดไว้ ได้แบบสอบถาม จำนวน 42 ข้อ โดย แต่ละข้อมีค่า IOC (Index of item objective congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ค่า IOC 0.66 – 1.00

7. นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

8. ผู้ศึกษา ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี และประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 30 คน

9. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา คำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบ โดย ใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยง 0.99

10. นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อขอความเห็นชอบ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้ศึกษา ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู

2. ผู้ศึกษา ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ขอให้ออกหนังสือถึงประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการชุมชน

3. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 86 คน และคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี จำนวน 103 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 189 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในวันที่ 19 - 23 มกราคม 2558 ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 189 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (%)

2. วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วแปรผลตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีปัญหาระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีปัญหาระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีปัญหาระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีปัญหาระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี ผู้ศึกษาสรุปผล ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี ตามขอบข่ายภารกิจของชุมชน ในการจัดการศึกษา 3 ด้าน

ด้านที่	ขอบข่ายภารกิจของชุมชน ในการจัดการศึกษา	ระดับปัญหา			อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1.	ด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ	2.77	1.08	ปานกลาง	2
2.	ด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร	2.84	1.12	ปานกลาง	1
3.	ด้านการมีส่วนร่วมทางการเงิน และการลงทุนเพื่อการศึกษา	2.73	1.12	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย		2.78	1.11	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.78, S.D. = 1.11) เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร มีปัญหาอันดับสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.84) รองลงมาเป็น
ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ ($\bar{X}$ = 2.77) และปัญหาด้านการมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุน
เพื่อการศึกษา มีปัญหาอันดับต่ำสุด ($\bar{X}$ = 2.73) ตามลำดับดังนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล
เมืองอุทัยธานี พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบ
แบบสอบถามมีปัญหาการมีส่วนร่วม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมทางการ
บริหาร ด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งมี
รายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียง
อันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ลงมา 3 อันดับ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการกระบวนการ
เรียนรู้ภายในชุมชน รองลงมา คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการส่งเสริมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ส่วนด้านที่ต่ำสุด ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
สร้างเครือข่ายหรือศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น และ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการนำ
หลักสูตรไปใช้ในกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วม
ในการดำเนินการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนและสถานศึกษา มีระดับปัญหาเท่ากัน

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียง
อันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ลงมา 3 อันดับ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษาทาง
เลือกให้คนในชุมชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน รองลงมาได้แก่ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ส่วนด้านที่ต่ำสุดได้แก่ คณะ
กรรมการชุมชนได้รับการยกย่องและมีส่วนร่วมภาคภูมิใจในการช่วยเหลือกิจการต่างๆของสถานศึกษา และ
คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดทำโครงการและงานบริการต่างๆของสถานศึกษา

มีระดับปัญหาเท่ากัน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ลงมา 3 อันดับ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนสถานศึกษา รองลงมา คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการระดมทรัพยากรและการระดมทุนเพื่อการศึกษา และ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสรรทุนการศึกษาให้ผู้เรียนตามโอกาสอันสมควร และ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ ตามลำดับส่วนด้านที่ต่ำสุด ได้แก่ คณะกรรมการ ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามการใช้เงินงบประมาณ

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการศึกษา และสถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ หลงธจิรา (2549 : 65) ที่พบว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดการศึกษา และการประสานกับองค์กรอื่นนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา สาเหตุเพราะชุมชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการวางแผน ส่วนข้อเสนอแนะนั้น โรงเรียนควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และแจ้งผลการประเมินให้ชุมชนรับทราบ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ (2549 : 45) พบว่า ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและการประสานผู้มีความรู้หรือมีความเชี่ยวชาญมาช่วยสอนในโรงเรียน โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น และเมื่อพิจารณาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานีในแต่ละด้านมีประเด็นที่สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ พบว่า รายชื่อ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน มีปัญหาอยู่ในลำดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนไม่ได้ให้ความสำคัญในการสำรวจข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาของโรงเรียนกับชุมชนไม่ตรงกัน จึงทำให้ไม่สามารถวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้เท่าที่ควร ขาดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนและสถานศึกษา ขาดการนำนักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ ขาดการประสานงาน และประชาสัมพันธ์ ผลงานทางวิชาการของสถานศึกษากับคณะกรรมการชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูเดช เฟื่องฟู (2549 : 52) ที่พบว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมได้แก่ จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตรวจสอบผลการใช้งบประมาณประจำปีของโรงเรียน จัดกิจกรรมเลี้ยงรับ – ส่ง บุคลากรในโรงเรียนและจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียน และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณรัตน์ ใจเจริญ (2551 : 63) ที่พบว่า ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ตระหนักถึงความสำคัญ ในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น โดยถือว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร พบว่า รายชื่อ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษาทางเลือกให้คนในชุมชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีปัญหาอยู่ในลำดับสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนไม่ได้ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้กับคนในชุมชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขาดการสร้างความสัมพันธ์ในการช่วยเหลือกิจการต่างๆของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นๆ โดยไม่ได้เข้าร่วมกำหนดแผน นโยบาย รวมไปถึงการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และประเมินผลการศึกษา ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ (2549 : 45) ที่พบว่า ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และการประสานผู้มีความรู้หรือมีความเชี่ยวชาญมาช่วยสอนในโรงเรียน โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุเทน ฤกษ์ดี (2556 : 96) ที่พบว่า ชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างดี แต่โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่างๆ โดยพิจารณาเลือกแนวทางที่จะให้ชุมชนสามารถเข้าร่วมได้สะดวกมากที่สุด และควรมีกิจกรรมที่สร้างความเข้าใจและเน้นย้ำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านทรัพยากร

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า รายชื่อคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในลำดับสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการด้านการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา เป็นสิ่งที่โรงเรียนดำเนินการเองภายใต้ระเบียบ และ นโยบาย จากเทศบาลเมืองอุทัยธานี จึงทำให้เกิดความเคยชินทั้งโรงเรียนและคณะกรรมการชุมชน ทำให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนรับทราบหรือรับรายงานตามวาระ การประชุมเท่านั้น และคณะกรรมการชุมชนไม่มีความรู้ในเรื่องการบริหารงานงบประมาณ ในขณะที่สถานศึกษาก็ไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูเดช เฟื่องฟู (2549 : 52) ที่พบว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมได้แก่ จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตรวจสอบผลการใช้งบประมาณประจำปีของโรงเรียน จัดกิจกรรมเลี้ยงรับ – ส่ง บุคลากรในโรงเรียนและจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธรินทร์ จูแวน (2549 : 85) ที่พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาโรงเรียน ช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาการศึกษา ระดมทุนในรูปแบบต่างๆ แต่มีข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้โรงเรียน จัดประชุม สัมมนาให้ความรู้แก่ชุมชนในการวางแผนการประเมินผล พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. จากการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร มีปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะ

กรรมการชุมชนในการสนับสนุนการศึกษาทางเลือกให้คนในชุมชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ดังนั้น คณะกรรมการชุมชน ผู้บริหาร และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมกันในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาให้มีความเหมาะสมต่อไป

2. จากผลการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี ในรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมทางการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง ดังนั้น เทศบาล กองการศึกษา โรงเรียน ควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการชุมชน ในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุทัยธานี และโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการชุมชน มีส่วนร่วมในทุกๆด้าน และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้คณะกรรมการชุมชน ทราบ ตลอดจนการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อ IT การสืบค้นทาง Internet การใช้แหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียน ในชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และจัดตั้งกองทุน เพื่อสนับสนุน การระดมทุน การระดมทรัพยากรทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน มาใช้ในการพัฒนาการศึกษา เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน พัสดุ และการควบคุมภายในให้ชุมชนทราบ

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริม และ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ในการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะ กรรมการ ชุมชนในการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กมล สดประเสริฐ. (2544). รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี. กรุงเทพฯ:

กระทรวงฯ.

จินตนา สุจางนันท์. (2547). การศึกษาและการพัฒนาชุมชน. เชียงใหม่: นันทพันธ์พรินติ้ง.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2544). ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการ ศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชูเดช เพื่องฟู. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ

อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.

ณรงค์ อภัยใจ. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมืองกีด

อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.

- ณัฐวุฒิ หลวงธิดา. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง
อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ดิเรก ฤกษ์หรรษา. (2527). การพัฒนาชนบท : เน้นการพัฒนาสังคมและแนวคิดความจำเป็นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเสริม กิตินาม. (2549). รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามแนว มาตรฐาน
คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนวัดบางไช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 1.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์.
- พัชรินทร์ จุวาน. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านบ่อหลวง
อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. เชียงใหม่.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ลือชัย ศรีเงินยวง และ ผาสุก เอนกาวณิช. (2541). การมีส่วนร่วมของชุมชน ยุทธศาสตร์ใหม่ของการ
พัฒนาชนบท (สาธารณสุข). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการสาธารณสุขมูลฐาน.
- วิชัย ต้นศิริ. (2538). การศึกษาไทยในสถานการณ์โลก. กรุงเทพฯ: L.T.
- วิวัฒน์ โพธิ์ศรี. (2549). รูปแบบการบริหารจัดการงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเทศบาลวัดช่องศรีศรี
สิทธิวราราม สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครสวรรค์. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์.
- สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ. (2543). รวบรวมความการปฏิรูปในสังคมไทย.
กรุงเทพฯ: สถาบันฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ชุดฝึกอบรมผู้นำชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2556). รายงานการประเมินคุณภาพ
ภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 3 (พ.ศ. 2554 – 2558). กรุงเทพฯ:
สำนักงานฯ.
- สำนักงานเทศบาลเมืองอุทัยธานี. (2556). ระเบียบเทศบาลเมืองอุทัยธานีว่าด้วยการจัดตั้งชุมชน
พ.ศ. 2556. อุทัยธานี: สำนักงานฯ.

- สุวรรณรัตน์ ใจเจริญ. (2551). การนำเสนอกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์.
- อุเทน ฤกษ์ดี (2556). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานโรงเรียนบ้านทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์.